

Fermy przemysłowe

- O czym jest mowa? -

© BigStock

Ewa Sufin-Jacquemart, 27.05.2024

CO TO JEST HODOWLA PRZEMYSŁOWA / CHÓW PRZEMYSŁOWY ?

Wikipedia:

„**Hodowla przemysłowa** [*ferma wielkotowarowa*] – współczesna forma hodowli zwierząt opierająca się na koncentracji dużej liczby zwierząt hodowlanych w jednym miejscu.” [jak dużym miejscu? jaka koncentracja? Jakie inne kryteria?]

Brak definicji bezpośredniej w prawie europejskim i polskim, mimo, że sam termin występuje w prawodawstwie w odniesieniu do nawozów używanych w rolnictwie ekologicznym (nie mogą być stosowane obornik i gnojowica pochodzące z ferm przemysłowych).

Definicja pośrednia – przez efekty środowiskowe.

Tu można się odwołać do dyrektywy IED (Industrial Emissions Directive).

Obowiązkami i ograniczeniami na podstawie dyrektywy IED objęta jest duża część przemysłowych hodowli zwierząt. Ostatnia nowelizacja dyrektywy IED obejmuje:

- **hodowle trzody chlewnej posiadające ponad 350 DJP** (dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza - DJP to umowna jednostka liczebności zwierząt w gospodarstwie, odpowiadająca jednej krowie o masie 500 kg);
- **hodowle kur niosek o wielkości ponad 300 DJP**
- **hodowle bojlerów (kurcząt) o wielkości ponad 280 DJP**
- **hodowle mieszane zarówno drobiu jak i trzody chlewnej o wielkości ponad 380 DJP.**

Z dyrektywy wyłączono bydło (zarówno krowy mleczne jak i bydło mięsne), co jest interpretowane przez przemysł produkcji wołowiny, że „w Polsce nie ma ferm przemysłowych bydła” ...

USA - Skoncentrowane żywienie zwierząt (CAFO)

Innym powszechnym terminem używanym w USA w odniesieniu do gospodarstw przemysłowych jest **skoncentrowane żywienie zwierząt (CAFO, Concentrated Animal Feeding Operations)**.

Wymagania dla CAFO, określone przez Departament Rolnictwa Stanów Zjednoczonych, są takie, że:

- w gospodarstwie hoduje się 1 000 000 funtów żywej wagi zwierząt (co odpowiada około 1000 sztuk bydła hodowanego na wołowinę, 700 krów wykorzystywanych do produkcji mleka lub 125 000 kurczaków hodowanych na mięso);
- zwierzęta, pasza, odpady i procesy produkcyjne ograniczają się do małego obszaru;
- pasza jest dostarczana zwierzętom, a nie ma możliwości wypasu lub poszukiwania własnego pożywienia przez zwierzęta na zewnątrz.

Mniejsze przedsiębiorstwa też można nazwać CAFO, jeśli odprowadzają ścieki, obornik lub gnojowicę do otwartego cieką wodnego.

W prawie polskim

Fermy wielkotowarowe skupiają w jednym miejscu powyżej **210 DJP**.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie **przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko** jest to:

- 210 krów i więcej
- 600 macior i więcej
- 1500 tuczników i więcej
- 10 500 prosiąt i więcej
- 52 500 kur lub kaczek i więcej

Ferma wielkoprzemysłowa

Hodowla przyzagrodowa

Number of animals in factory farms in the United States

Our World
in Data

Estimates are for 2017. 'Factory farms' are defined as 'concentrated animal feeding operation (CAFO)' based on the US EPA's definition of holding a large number of animals in an intensive feeding operation for more than 45 days.

Chickens

8.9 billion factory-farmed (99.97%)

3.6 million not factory-farmed

Farmed fish

520 million factory-farmed (100%)

0 not factory-farmed

Egg-laying hens

362 million factory-farmed (98%)

7 million not factory-farmed

Turkeys

285 million factory-farmed (99.9%)

430,000 not factory-farmed

Cows

66 million factory-farmed (70%)

28 million not factory-farmed

Pigs

71 million factory-farmed (98%)

1.3 million not factory-farmed

Większość zwierząt hodowlanych na świecie pochodzi z hodowli przemysłowej.

[Oszacowania: Sentience Institute]

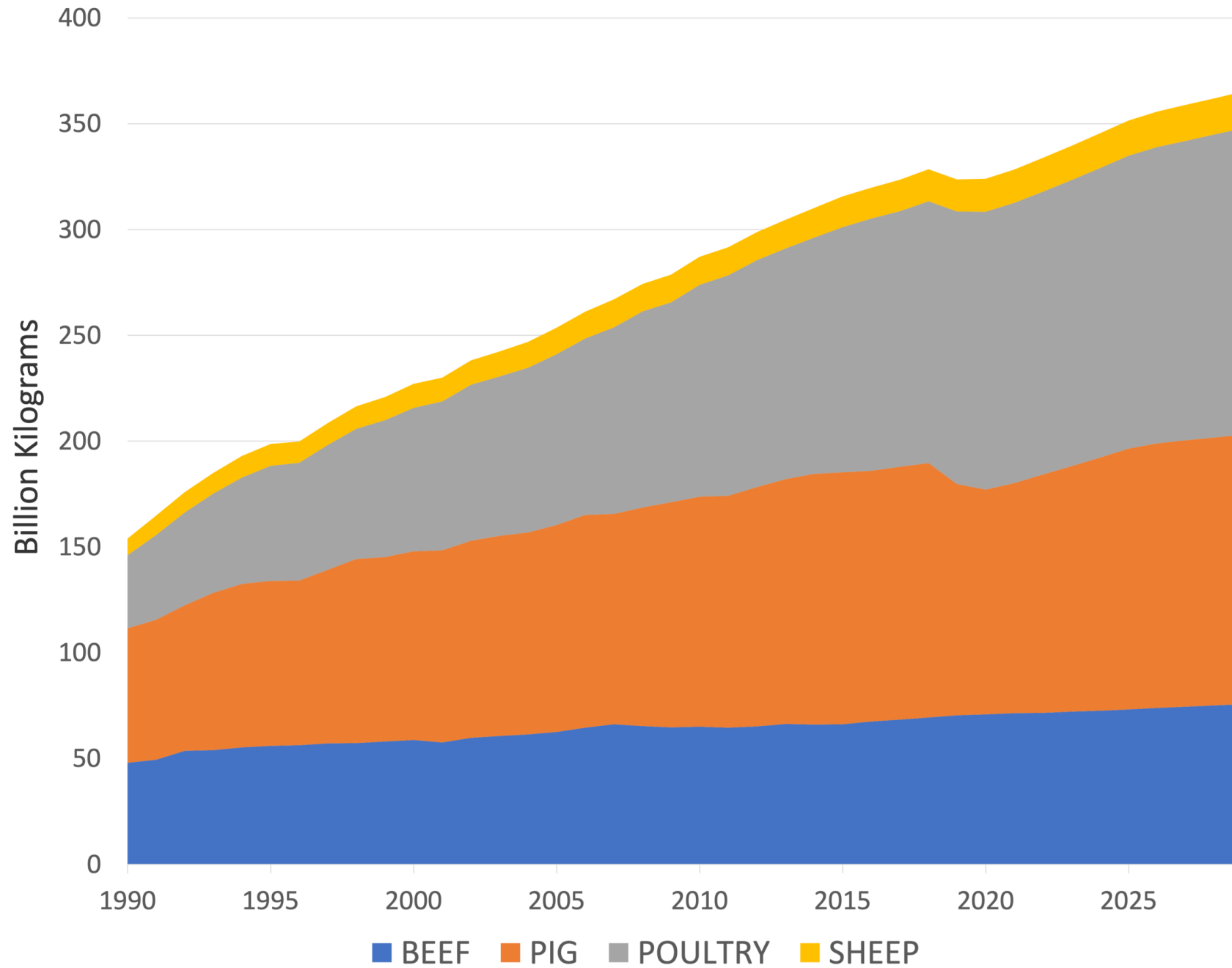
Szacujemy, że obecnie **ponad 90%** zwierząt hodowlanych na całym świecie żyje w hodowlach przemysłowych.

Obejmuje to szacunkowo **74% zwierząt lądowych** utrzymywanych w warunkach fermowych (tylko kręgowce) i praktycznie **wszystkie ryby hodowlane.**

Ogółem szacujemy, że w danym momencie na całym świecie hoduje się około 31 miliardów zwierząt lądowych i od 39 do 216 miliardów ryb.

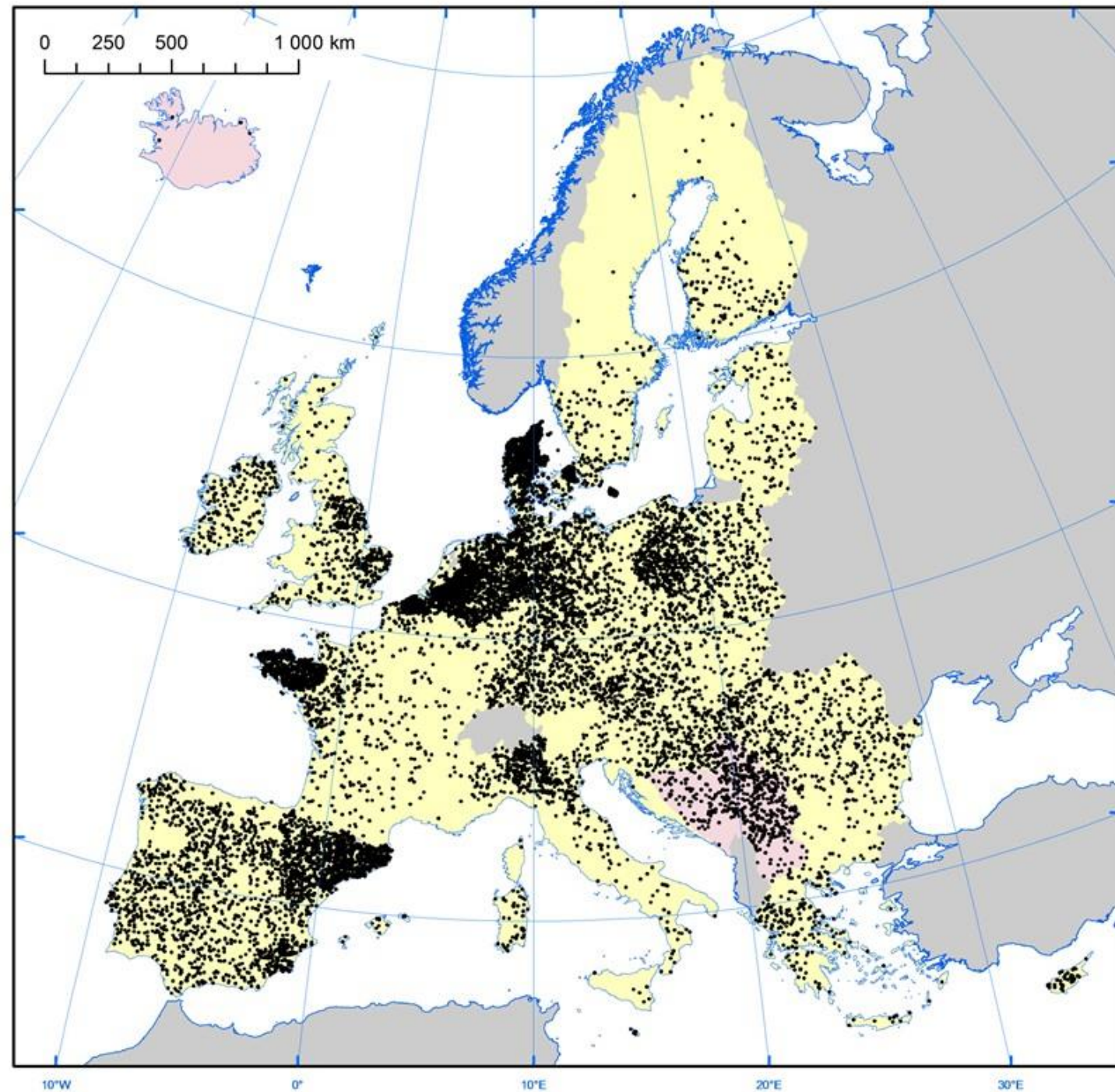
Szacujemy, że ryby stanowią około 78% zwierząt hodowlanych na świecie, kurczęta hodowane na mięso 12%, a kurczęta hodowane na jaja 5%, podczas gdy krowy i świnie stanowią tylko 1%.

Global meat consumption

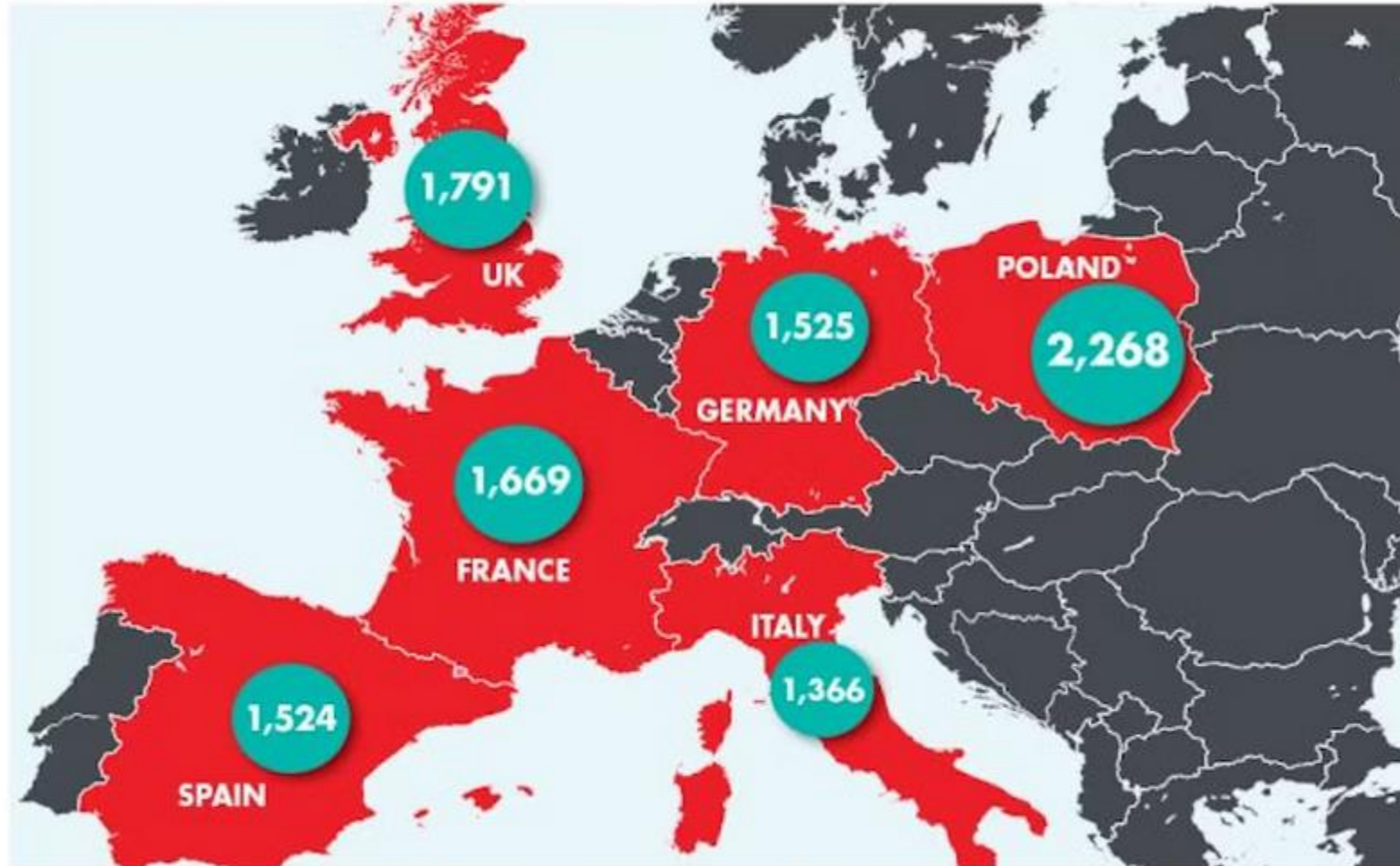
■ BEEF ■ PIG ■ POULTRY ■ SHEEP

**Koncentracja ferm
produkujących trzodę
chlewną w UE**

European Union's largest poultry countries 2016 (1,000 tons)

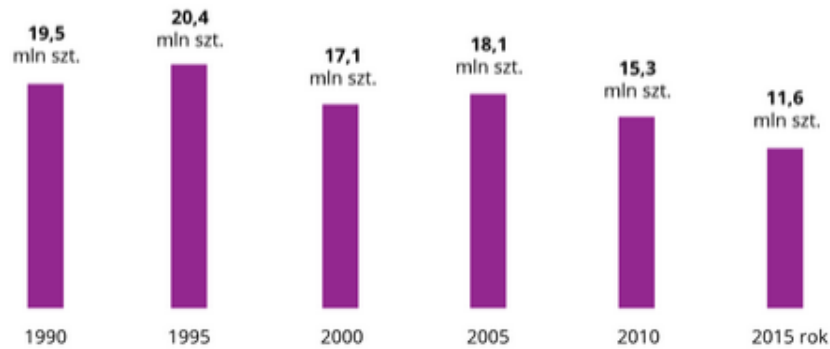
Source: Eurostat

Six of the European Union's Member States alone account for three-quarters of the bloc's production of poultry meat.

Chów trzody chlewnej w Polsce

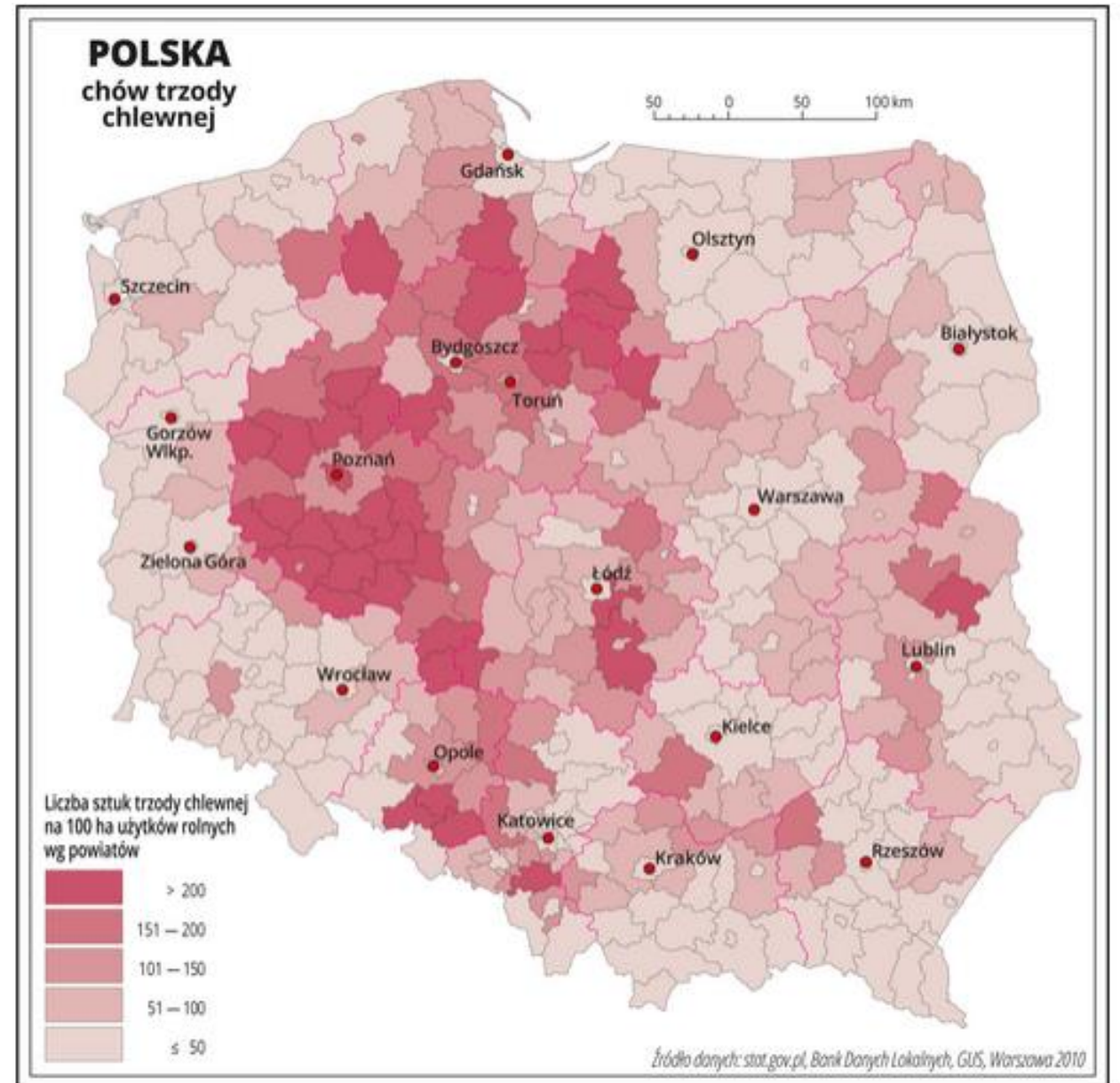
Pogłowie TRZODY CHLEWNEJ w Polsce

Źródło: ContentPlus, licencja: CC BY 3.0.

Trzodę chlewną trzyma się dziś **niemal wyłącznie w dużych gospodarstwach wysokotowarowych**, których najwięcej jest w Wielkopolsce, na Kujawach i Opolszczyźnie.

Potwierdza to ta mapa chowu trzody chlewnej w Polsce, która jest zbieżna z mapą towarowości produkcji rolnej. **Najbardziej intensywny chów świń ma miejsce w Wielkopolsce oraz na Kujawach, Pomorzu i Opolszczyźnie.**

Źródło: Wydawnictwo Edukacyjne Wiking, licencja: CC BY 3.0.

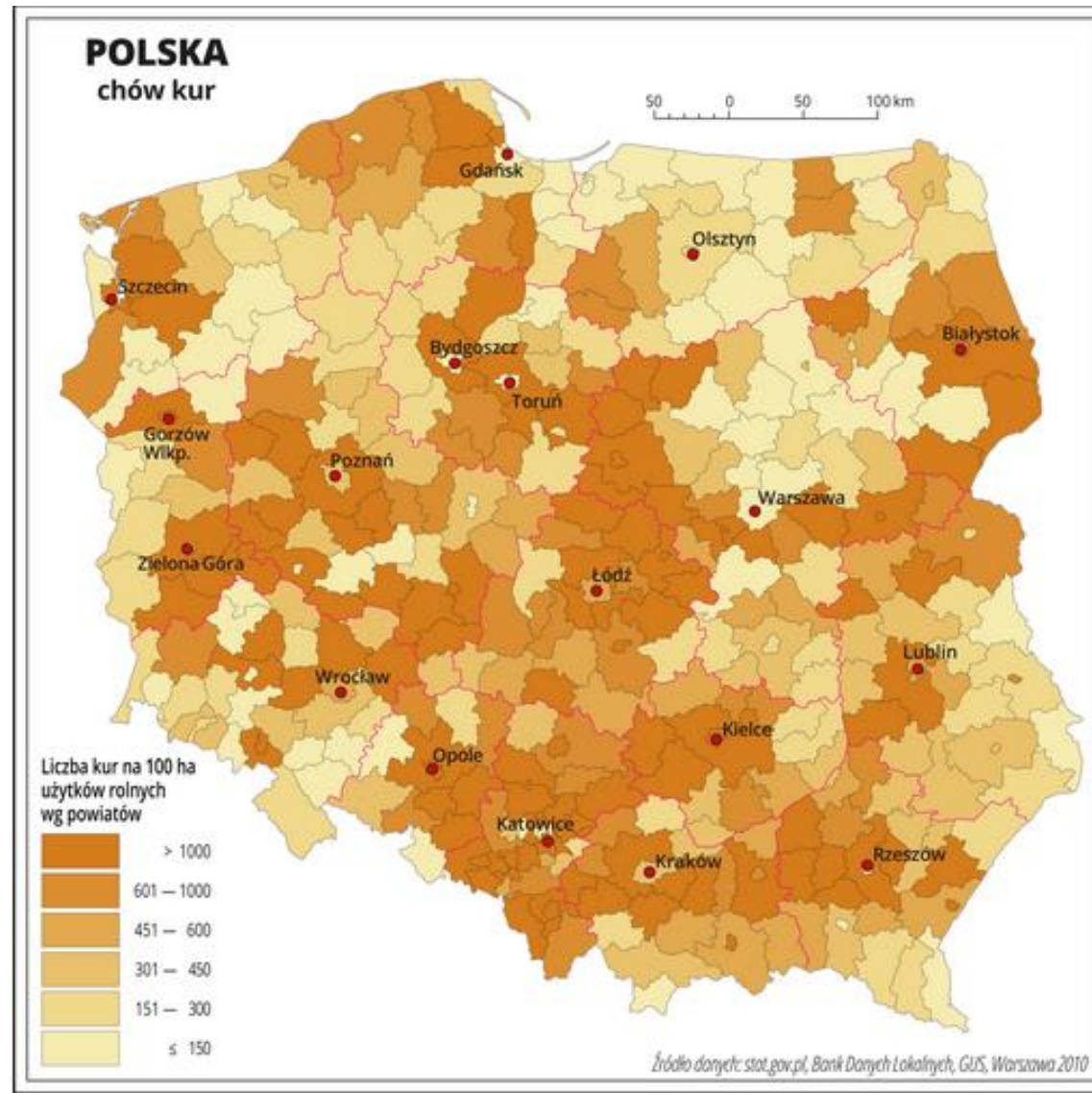
Chów drobiu w Polsce

W **chowcie drobiu** w Polsce zdecydowanie dominują **kury**, które stanowią ponad 90% całego pogłowia. Blisko 40% z nich to **kury nioski**, czyli te hodowane w celu znoszenia **jaj**. Pozostała część to w zdecydowanej większości tzw. **brojlery** przeznaczone na **mięso**.

Chów drobiu jest rozpowszechniony w całym kraju, a najbardziej rozwinięty na południu i w centrum, gdzie mieszka dużo ludności wiejskiej.

Spośród drobiu w Polsce zdecydowanie najwięcej chowa się kur.

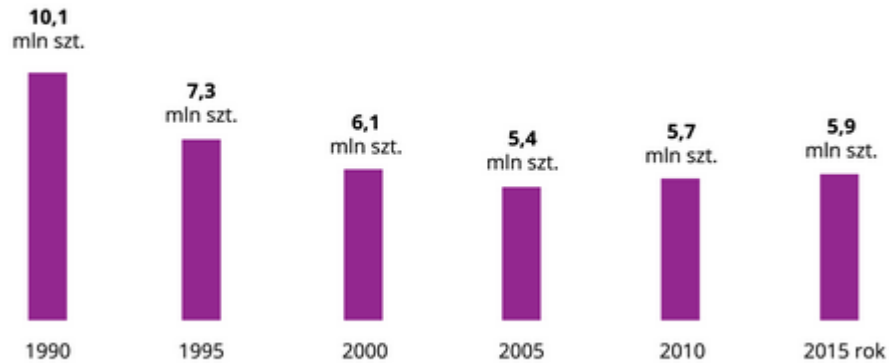
W Polsce **najwięcej produkuje się mięsa drobiowego**, choć jeszcze kilka lat temu prym wiodła wieprzowina.

Źródło: Wydawnictwo Edukacyjne Wiking, licencja: CC BY 3.0.

Hodowla bydła w Polsce

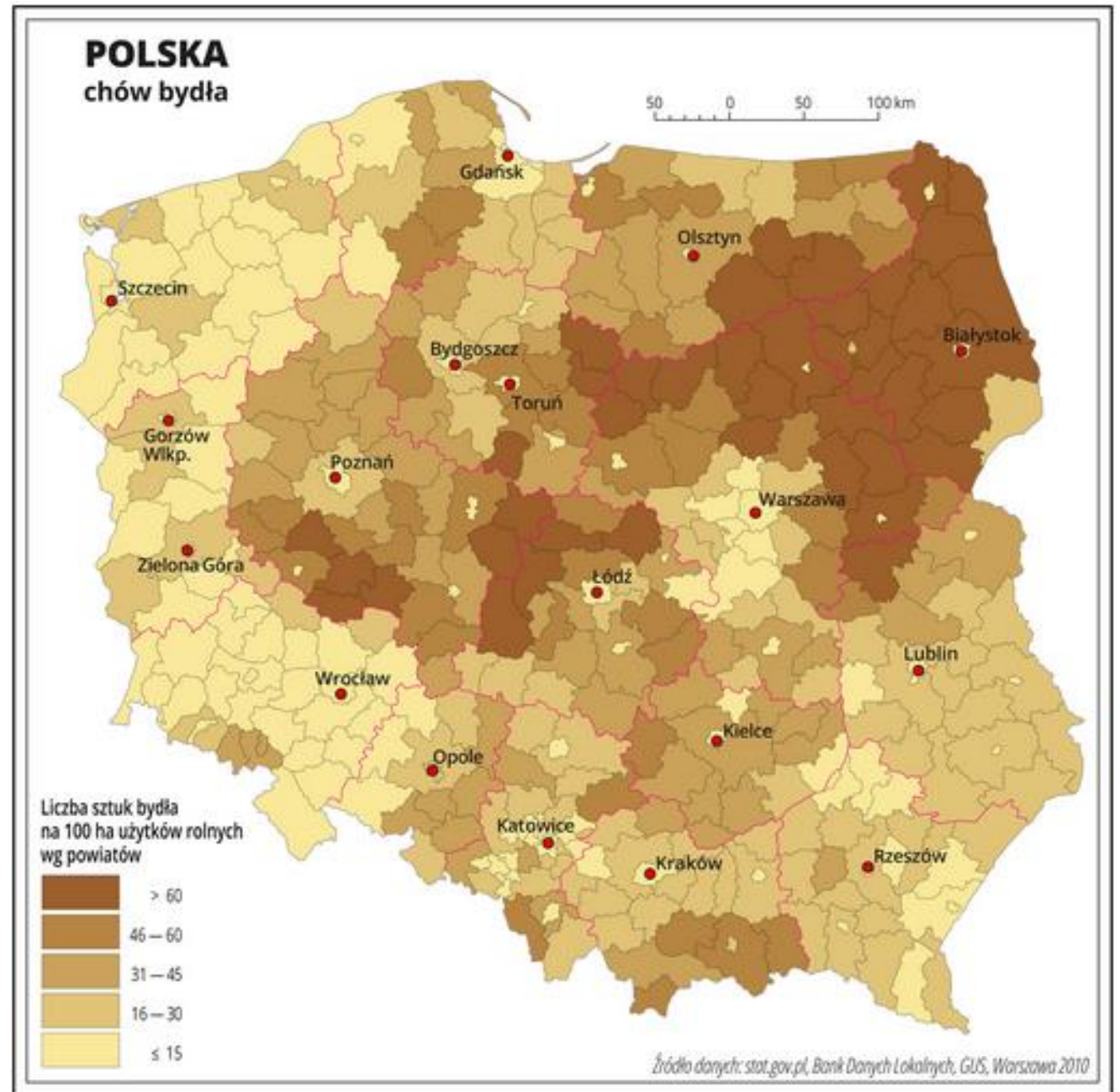
Pogłowie BYDŁA w Polsce

Źródło: ContentPlus, licencja: CC BY 3.0.

Bydło chowane/hodowane jest głównie na łąkach i pastwiskach Podlasia oraz północnego Mazowsza, a także w **wysokotowarowych gospodarstwach rolnych w Wielkopolsce**.

Bydło żywi się głównie trawą, a ponadto sianem i innymi paszami roślinnymi (zielonkami, kiszonkami, otrębami zbożowymi itp.). Rozmieszczenie stad hodowlanych w Polsce dosyć ściśle wiąże się z występowaniem łąk i pastwisk. Dlatego największe pogłowie bydła mamy na pograniczu Podlasia i Mazowsza.

Źródło: Wydawnictwo Edukacyjne Wiking, licencja: CC BY 3.0.

POLSKA - O jakiej skali zjawiska mówimy?

W Polsce ferm wielkotowarowych (powyżej 210 DJP) jest około 2500, ale nowe powstają jak grzyby po deszczu. **W ostatniej dekadzie liczba wydanych pozwoleń na budowę instalacji powyżej 210 DJP wzrosła o 281 procent** (dane z 2018 roku).

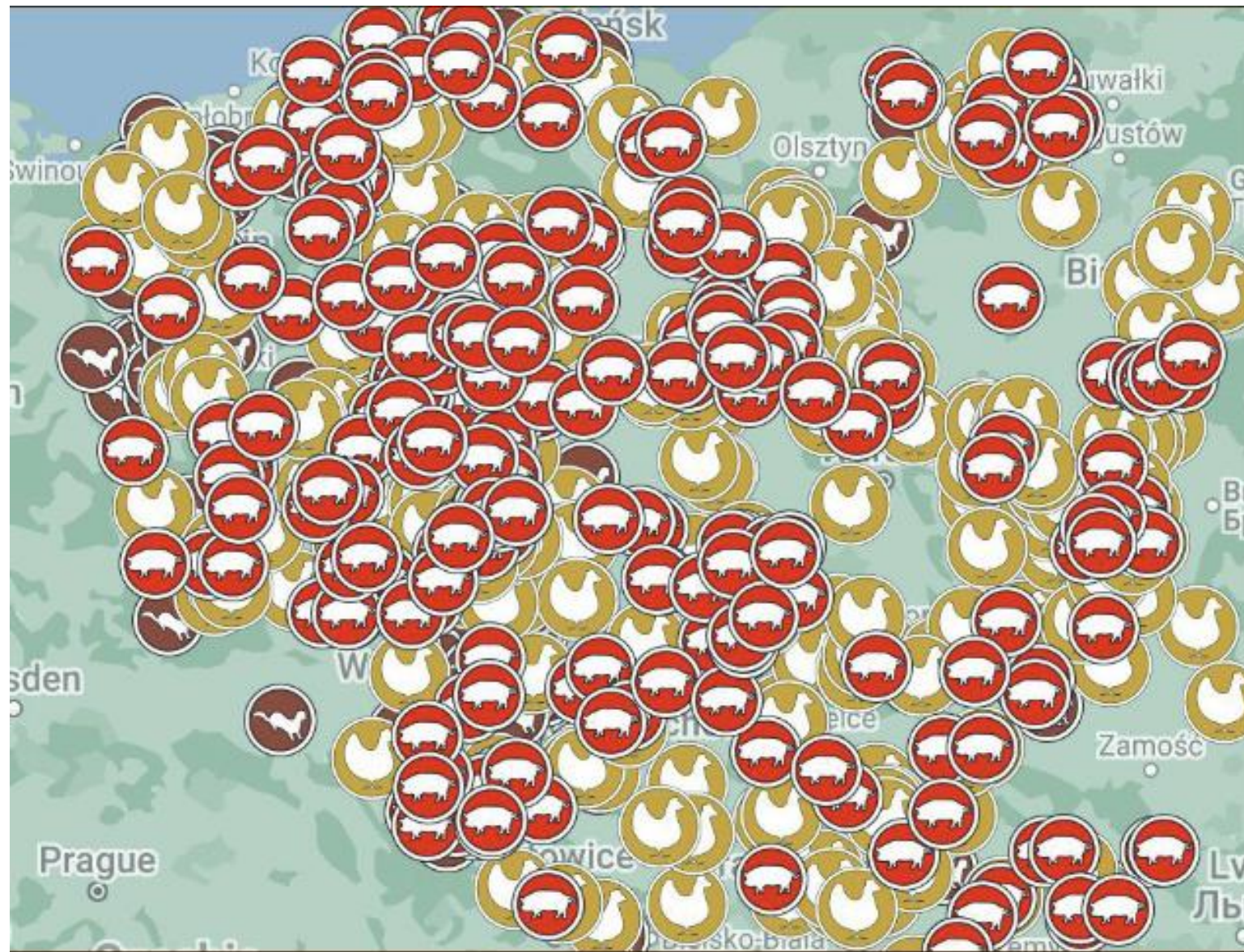
We wspomnianych 2500 instalacjach koncentruje się znacząca w skali całego rynku produkcja jaj czy mięsa.

- Niemal co dziesiąta kura w Europie znosi jaja w polskim „kurniku”.
- Według danych GUS 97,9% kur rzeźnych tzw. brojlerów jest skoncentrowanych w 3,8% wszystkich gospodarstw zajmujących się chowem tego typu ptactwa.
- Aż 73,4% niosek w Polsce hodowanych jest w zaledwie 0,1% gospodarstw posiadających kapitał w branży produkcyjnej jaj.
- Aż 30% udziału w rynku mięsa drobiowego ma 10 ogromnych przedsiębiorstw, a największy producent w branży jajczarskiej posiada aż 30% udziału w rynku jaj.

W efekcie szybkiej koncentracji produkcji zwierzęcej **w przeciągu ostatnich 10 lat w Polsce upadło około 13% małych gospodarstw rolnych.**

**PYTANIE: Czy w tej sytuacji moratorium na fermy przemysłowe w Polsce jest w ogóle możliwe?
Jak odnosi się do tego polityka państwa i Unii Europejskiej?**

POLSKA – protesty przeciw fermom przemysłowym

Mapa protestów przeciw fermom przemysłowym w Polsce: <https://stopfermom.pl/protesty>

Opracowanie: Koalicja Stop Fermom Przemysłowym.